

Řád ochrany zvířat při veřejném vystoupení nebo svodu ovčáckých, pasteveckých a honáckých psů

Čl. 1

Název a sídlo chovatele pořadajícího veřejné vystoupení

(1) Tento Řád pro ochranu zvířat při veřejném vystoupení nebo svodu ovčáckých, pasteveckých a honáckých psů (dále jen „psů“) při veřejném vystoupení nebo svodu byl zpracován a je určen pro Kynologickou jednotu České republiky (dále jen „KJ ČR“), se sídlem Šrámkova 7, 638 00 Brno – sever, IČ: 62158627.

(2) Žadatel uvedený v odst. 1 jako organizátor veřejného vystoupení nebo svodu (KJ ČR), v souladu s ustanoveními zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon na ochranu zvířat“), vydává po projednání a schválení Ústřední komisí pro ochranu zvířat tento Řád pro ochranu zvířat při veřejném vystoupení nebo svodu ovčáckých, pasteveckých a honáckých psů (dále jen „Řád“).

Čl. 2

Účel a cíle Řádu

- (1) Řád se vztahuje na následující veřejná vystoupení psů:
  - a) zkoušky vloh,
  - b) zkoušky pracovní upotřebitelnosti,
  - c) školení týkající se pracovní upotřebitelnosti,
  - d) okresní, krajské, celostátní a mezinárodní soutěže,
  - e) přehlídky mladých nebo dospělých psů,
  - f) ostatní veřejná vystoupení nebo propagační ukázky, které jsou přímo organizovány KJ ČR nebo ve spolupráci s ní.
- (2) Řád byl zpracován v souladu s mezinárodními pravidly vydanými FCI (Federation Cynologique Internationale, Place Albert 1, 13, B-6530 Thuin, Belgium) 29.5.2006 a ISDS (International Sheep Dogs Society, Clifton House, 4a Goldington Rd, Bedford MK40 3NF, UK).
- (3) Řád nenahrazuje ustanovení a podmínky stanovené právními předpisy, zejména zákonem č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 166/1999 Sb. o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů (např. doklad o provedení stanovených vyšetření zvířat, kontrola zdravotního stavu zvířat).
- (4) Tento Řád neumožňuje použití zvířat pro přípravu a provedení triků nebo výkonů v divadelním a varietním představení, filmu nebo podobném veřejném představení.
- (5) Účelem Řádu je poskytnout metodický pokyn na ochranu zvířat a péči o jejich pohodu a zároveň zamezit výcviku, veřejnému vystoupení nebo obdobnému účelu, je-li to pro zvíře spojeno s bolestí, utrpením, zraněním nebo jiným poškozením, jakož i zamezit výchově, výcviku nebo účelovému používání psů k agresivnímu chování vůči člověku nebo jiným zvířatům.
- (6) Cílem řádu je, v souladu s platnými předpisy, stanovit jednotné podmínky pro péči o pohodu a ochranu zvířat při veřejném vystoupení psů.

Čl. 3

Pořadatel veřejného vystoupení nebo svodu zvířat

(1) Subjekt, který je určen KJ ČR k organizování veřejného vystoupení nebo svodu psů (dále jen „organizátor“), stanoví písemnou formou konkrétní odpovědnou osobu, která odpovídá při přípravě a průběhu pořádaného veřejného vystoupení nebo svodu za dodržování a kontrolu tohoto Řádu a zabezpečení ochrany a péče o zvířata (dále jen „pořadatel“). Jméno tohoto pořadatele musí být oznámeno KJ ČR, musí být také uvedeno v žádosti o vydání veterinárních podmínek a v žádosti o vydání souhlasu obce ke konání akce (svodu).

(2) Organizátor (nebo přímo pořadatel) předkládá žádost o stanovení veterinárních podmínek pro veřejné vystoupení nebo svod krajské veterinární správě nebo Městské veterinární správě v Praze (dále jen „KVS“) místně příslušné podle místa konání vystoupení nebo svodu. Součástí žádosti je prohlášení o platnosti tohoto Řádu. Po stanovení veterinárních podmínek a odsouhlasení prohlášení o platnosti Řádu je předkládána žádost o souhlas s pořádáním veřejného vystoupení nebo svodu místně příslušné obci.

(3) Pořadatelem při veřejném vystoupení nebo svodu zvířat může být pouze osoba s takovými teoretickými a praktickými znalostmi o zvířatech, aby byla schopna:

- a) rozpoznat zjevné příznaky zhoršeného zdravotního stavu psa (pokud to není upřesněno, dále se pojmem „pes“ rozumí obě pohlaví – psi i feny) a zvířete (čl.4. odst.2), se kterým je manipulováno (pokud to není upřesněno, dále se pojmem „zvíře“ rozumí opět obě pohlaví, samec i samice),
- b) zjistit změny v chování psa a zvířat ve vztahu k jejich pohodě,
- c) určit, zda celkové prostředí je vhodné k zachování zdraví a pohody psa a zvířat,
- d) zabezpečovat péči o psa, ovládat psa, provádět jeho výcvik a předvést s ním požadovanou činnost,
- e) zabezpečit ochranu zvířat při výcviku včetně veřejného vystoupení nebo svodu,
- f) organizačně zabezpečit průběh veřejného vystoupení nebo svodu zvířat a kontrolu plnění tohoto Řádu.

(4) Rozhodčím nebo osobou provádějící školení o pracovní upotřebitelnosti psa (dále jen „instruktor“) při veřejném vystoupení nebo svodu psů může být pouze osoba, která splňuje podmínky stanovené čl.3 odst.3 písm. a) až e); těmto osobám vydává KJ ČR osvědčení, kterým mohou prokázat svou kvalifikaci.

(5) Předvedení výcviku psa (resp. manipulaci se psem nebo jinými zvířaty) při veřejném vystoupení nebo svodu může provádět pouze osoba (dále jen „psovod“), která splňuje podmínky stanovené čl.3 odst.3 písm. a) až e). Stejně nároky jsou kladeny na osoby, které jsou nápomocné při provedení dále uvedených cviků.

(6) Pořadatel je oprávněn a povinen:

- a) kontrolovat dodržování Řádu v místě jeho konání, vyžadovat od jednotlivých osob plnění povinností Řádem stanovených a při zjištění závad je povinen neodkladně zjednat nápravu,
- b) mít po dobu konání veřejného vystoupení nebo svodu tento Řád k dispozici v písemné podobě a na vyžádání jej předložit účastníkům nebo orgánům ochrany zvířat,
- c) vykázat z akce každého, kdo by ji narušoval svým chováním (zejména psovoda pod vlivem alkoholu či jiných omamných látek).

Čl. 4

Druh zvířat, která se veřejného vystoupení účastní

(1) Řád je určen pro druh Pes domácí (Canis familiaris), a to psy 1., 2. a 5. FCI skupiny. Tímto pojmem se rozumí obě pohlaví – psi i feny, ve věku 6 měsíců až 12 let. Tito psi mohou být s průkazem i bez průkazu původu, přičemž každý jedinec bez průkazu původu má přidělenou evidenční knížku psa, evidenční číslo a jeho identifikace je zajištěna implantovaným mikročipem nebo tetováním.

(2) Řád je určen pro manipulaci se stádovými (stádo tvořícími) zvířaty, konkrétně ovci, kozami, skotem, kachnami a husami. Zkoušky a soutěže jsou organizovány většinou pouze s ovci.

(3) Řád se vztahuje na akce s maximálním počtem do 80 psů. Psi manipulují se skupinou zvířat čítající minimálně 3 jedince, maximálně 200 jedinců. Počet zvířat, se kterými se manipuluje, se odvíjí podle druhu práce a druhu akce (například při zkouškách práce v anglickém stylu je počet zvířat omezen na 5 až 20 kusů, při práci ve francouzském stylu na 10 až 200 kusů) a druhu

zvířete (při zkouškách práce se skotem se počet zvířat většinou omezuje na tři, kachen a hus bývá většinou pět až dvacet kusů, ovcí 5 až 200 kusů).

- (4) K veřejnému vystoupení lze využívat jen psy a ostatní zvířata zdravá a v dobré fyzické kondici. Vždy je třeba posoudit, zda je pes nebo zvíře v takovém stavu, že je schopno v daných podmínkách manipulaci zvládnout bez většího psychického a fyzického vypětí. Jakmile pořadatel zjistí, že tomu tak není, měl by psa, zvíře nebo celou skupinu zvířat z veřejného vystoupení vyloučit nebo zvířatům poskytnout dostatečný čas se zotavit.
- (5) Účast hárající feny je na soutěžích možná jen v případě, že o tom majitel organizátory soutěže dopředu upozorní a izoluje ji od ostatních psů. V tomto případě může fena startovat jako poslední ve své kategorii a její majitel zodpovídá za nerušený průběh soutěže.
- (6) Podle tohoto Řádu se veřejného vystoupení nezúčastní:
  - a) štěně mladší 6 měsíců (školení, ukázky), štěně mladší 9 měsíců (zkoušky vloh), pes mladší 12 měsíců (zkoušek pracovní upotřebitelnosti a soutěží), starší psi (psi nad 9 let se mohou zúčastnit jen po vyšetření veterinárním lékařem a s jeho souhlasem, a jen v disciplínách jím stanovených),
  - b) březí fena ve druhé polovině březosti, kojící fena nebo fena do 50 dnů po porodu, pes nemocný nebo podezřelý z onemocnění, které by ovlivnilo jeho výkon nebo mu působilo bolest, utrpení nebo poškození jeho zdravotního stavu,
  - c) pes, který je léčený; takto postižený pes se může účastnit pouze po vyšetření veterinárním lékařem a s jeho souhlasem, a jen v disciplínách jím stanovených,
  - d) pes agresivní vůči lidem a ostatním psům a zvířatům,
  - e) pes pod vlivem zakázaných látek (doping), nebo kterého účastník (chovatel) odmítl podrobit vyšetření, jež bylo při podezření z užití těchto látek požadováno k jejich zjištění,
  - f) pes, který se v průběhu zkoušky zranil a nemůže dále plnit ustanovení tohoto řádu,
  - g) psi se zákrokem provedeným v rozporu s ustanovením § 4 odst. 1 písm. g) zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, zejména psi s kupírovanými ušima.
  - h) psi přepravovaní na veřejné vystoupení nevhodným způsobem, přepravním prostředkem nebo za podmínek, které nejsou v souladu s tímto Řádem.
- (7) Při veřejném vystoupení nelze manipulovat se stádem, ve kterém jsou:
  - a) telata do 6 měsíců po porodu, jehňata a kůzlata do 5 měsíců po porodu, drůbež do 4 měsíců od vylíhnutí,
  - b) březí samice (krávy, bahnice, kozy) v druhé polovině březosti,
  - c) samice do 6 týdnů po porodu,
  - d) samice kojící,
  - e) zvířata stará (skot 9 let, ovce a kozy 6 let, drůbež 3 roky) nebo podezřelá z toho, že jsou nemocná, nedostatečně ošetřovaná nebo krmená,
  - f) zvířata agresivní (například beran, kozel, býk),
  - g) zvířata rohatá (která by mohla svými rohy zranit psa),

- h) zvířata se zákrokem provedeným v rozporu s ustanovením § 4 odst. 1 písm. g) zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů,
  - i) zvířata přepravovaná na veřejné vystoupení nevhodným způsobem, přepravním prostředkem nebo za podmínek, které nejsou v souladu s tímto Řádem.
- (8) K jednomu veřejnému vystoupení typu zkouška nebo soutěž v pracovní upotřebitelnosti lze využívat jen zvířata stejného druhu, pocházející pokud možno ze stejného stáda, pokud možno i stejného typu (plemene). Při rozdělování velkého stáda do skupin je nutné skupiny sestavovat tak, aby ve všech skupinách byla zvířata podobného vzezření i povahy.
- (9) Aktuální seznam psů a včetně údajů o počtu, původu a identifikaci zvířat používaných při veřejném vystoupení nebo svodu vede pořadatel a předloží jej na vyžádání orgánům ochrany zvířat. Tento seznam uchovává po dobu 3 let od ukončení veřejného vystoupení zvířat.

Čl. 5

Popis a charakteristika činností prováděných se zvířaty při veřejném vystoupení

- (1) Po celou dobu konání veřejného vystoupení odpovídá psovod za svého, případně za svěřeného (pokud je majitelem někdo jiný) psa v prostoru akce i mimo něj. Psovod odpovídá také za skutečnost, že použitá výstroj a pomůcky jsou v takovém stavu, aby jejich použitím bylo vyloučeno poranění, utrpení nebo poškození zdraví psa i zvířat, se kterými pes manipuluje.
- (2) Psovod se svým psem tvoří dvojici – tým. Práce se psem je výhradně týmová, podle toho se i posuzuje. V průběhu zkoušky, soutěže nebo jednoho soutěžního kola může jeden pes tvořit tým jen s jedním a tím samým psovodem. Jeden psovod může najednou pracovat nejvýše se dvěma psy.
- (3) Základem při výcviku psa je využití jeho přirozených biologických vlastností a chování ve spojení s poslušností, ochotou a ovladatelností při využití k činnostem v prostředí pravděpodobného praktického použití.
- (4) Před začátkem zkoušky nebo soutěže je třeba dát každému psovodovi - závodníkovi možnost seznámit se bez psa s terénem, v průběhu prohlídky trati seznámí rozhodčí závodníky se směrem trati, způsobem překonávání překážek a řekne jim vlastní připomínky či doporučení ke správnému absolvování tratě. Pořadatel může dát souhlas se začátkem zkoušky nebo soutěže pokud zkontroloval podmínky, zejména prostor, kde akce bude probíhat, a zabezpečil aby byla minimalizována rizika utrpení zvířat.
- (5) Pes musí být po dobu konání akce pod kontrolou psovoda, obvykle uvázan na krátkém řetízku, veden na vodítku nebo v průběhu předváděné činnosti na volno za použití slovních povelů, hvizdů nebo posuňků.
- (6) Ke střežení zvířat lze používat psy pouze tehdy, jsou-li pro tento účel vycvičeni, a to po době pozvolného navykání.
- (7) Pasená (psem manipulovaná) zvířata by měla být z domovských podmínek zvyklá na manipulaci za pomoci psa. Jestliže jsou v domovských podmínkách pasena zvířata trénovaným psem, nemají obvykle problémy s adaptací na nové situace, chovají se přirozeně (nejsou stresována) i když vidí v cizích podmínkách cizího psa.
- (8) Zvířata v jedné skupině smí být pasena (manipulována) bez přerušení maximálně 35 minut. Během této doby se u nich mohou vystřídat maximálně 4 psi. Po uběhnutí 35 minut (běžně to ale bývá 20 i méně minut, určitý čas je nutné ponechat na odvedení zvířat) musí být zařazena přestávka alespoň 15 minut (po tu dobu musí být zvířata napojena a neměla by být rušena). Doba práce se skupinou zvířat (i počet psů, kteří se u skupiny zvířat vystřídají) pořadatel zkrátí zejména,

když je nepříznivé počasí, když jsou zvířata zjevně unavená nebo zadýchaná nebo jinak stresovaná. Práci s danou skupinou zvířat je třeba ukončit, když některé zvíře zalehne a samo v krátké době (nebo přiblíží-li se k němu člověk) nevstane, případně jeví známky zranění (např. kulhá). Daná skupina zvířat nesmí být použita v jednom dni více než čtyřikrát v prvním výkonnostním stupni zkoušky nebo soutěže, více než třikrát ve druhém výkonnostním stupni a více než dvakrát v třetím výkonnostním stupni.

(9) Mezi specifické cviky při manipulaci psů se stádem patří:

A) Vyhánění z košáru (penning out)

Na začátku vyhánění z uzavřeného prostoru psovod otevře branku. Vyhánění zvířat se pak může uskutečnit tím způsobem, že psovod pošle psa zvenku kolem košáru nebo ho pošle do košáru. Pokud ho pošle kolem košáru, měl by pes běhat za košárem ze strany na stranu a svým pohybem, postojem a pohledem ovlivňovat zvířata tak, aby vyšla z košáru. Pokud psovod pošle psa do košáru, měl by zvířata oběhnout bez napadání tak, aby zvířata vyšla z košáru. Jakmile zvířata z košáru vyjdou, měl by se pes zaujmout takovou pozici, aby se zvířata nevrátila zpět do košáru.

Chybou je, když pes nespolupracuje s psovodem, prokazuje strach, i přes povely psovoda neoběhne košár nebo nejde do košáru za zvířata, když nedokáže zabránit aby se zvířata vrátila do košáru. Jak dalece je chování psa přípustné a účelné rozhoduje rozhodčí.

B) Přihánění stáda (gathering)

Psovod pošle psa buď na pravou nebo na levou stranu směrem ke stádu. Pes musí vyběhnout příkázaným směrem a v dostačujícím oblouku zvířata oběhnout. Tento úkon se nazývá vyběhnutí (outrun). V dalším kroku je musí převzít, vyzvednout, neboli musí se na ně nakontaktovat (lift). Musí je sehnat dohromady aby se příliš neplašila a jejich první kroky aby vedly směrem k psovodovi. Přihánění stáda k psovodovi (fetch) by pak mělo probíhat v přímé linii a ne v běhu nebo cvalu.

Chybou je, když pes oběhne stádo malým obloukem a splaší je, když pes trasu před stádem křížuje, když psovod práci psa usměrňuje velkým množstvím povelů, když pes pracuje příliš pomalu nebo naopak příliš zbrkle, když se stádo rozdělí nebo když stádo běží jiným směrem než k psovodovi. Jak dalece je chování psa přípustné a účelné rozhoduje rozhodčí.

C) Pohyb na trati, následování psovoda (driving together)

Psovod jde před stádem, musí zvířata přivést na určené místo bez zbytečných povelů a zbytečného napomínání psa. Pes by měl pracovat za stádem (jít za ním nebo ho obíhat) tak, aby pohyb stáda i psa byl rovnoměrný. Stádo by se nemělo plašit, nemělo by psovoda předbíhat.

Chybou je, když je pes usměrňován povely psovoda a jeho pohyb není rovnoměrný, když psovod v běhu usměrňuje stádo, když pes opustí terén nebo se vyhýbá práci nebo když se stádo nepohybuje po trase určené rozhodčím od předešlé po následující překážku. Jak dalece je chování psa přípustné a účelné rozhoduje rozhodčí.

D) Pohyb na trati, hnaní (driving)

Psovod řídí psa od mety a pes žene stádo před sebou. Přípustné je (ve druhém výkonnostním stupni, ve třetím stupni to přípustné není), když psovod jde spolu se psem (pes by se měl pohybovat před psovodem) za stádem, nesmí však psovi s hnaním pomáhat. V průběhu akce musí pes hnaná zvířata převést bez zbytečných zásahů a napomínání po určené trase. Pohyb stáda i psa by měl být rovnoměrný. Stádo by se nemělo plašit.

Chybou je, když pes při potřebném zásahu zůstává vzadu za psovodem, pes opustí terén nebo se vyhýbá práci, neuposlechne povel psovoda, stádo se nepohybuje po trase určené rozhodčím od předešlé po následující překážku. Jak dalece je chování psa přípustné a účelné rozhoduje rozhodčí.

E) Průchod překážkou

Při průchodu překážkou (čl.6 odst.6) typu brána, trychtýřovité zúžení, maltéžská křížovatka (překážka, která je imitací v praxi používaných třídicích branek v manipulačních ohradách) nebo most je třeba se vyhnout zbytečné tlačenci zvířat. Stádu je potřeba na překonání zúžených míst zabezpečit dostatek času. Pokud část zvířat určeným místem neprojde, je možné to zkusit nanejvýš ještě jednou. Pokud je skupina zvířat vedena psovodem, měl by překážkami typu brána a most projít psovod, za ním stádo a posléze pes. Překážkami typu trychtýřovité zúžení a maltéžská křížovatka prochází nejprve stádo, může jimi projít i pes, psovod tyto překážky zásadně obchází. Pokud psovod řídí pohyb psa pouze pomocí povelů od mety, pes vykonává úkoly jako kdyby byl psovod v jeho blízkosti, bránou a mostem prochází, trychtýřovité zúžení a maltéžskou křížovatku obchází.

Chybou je, když stádo nebo jeho část překážku obejde, když se zvířata v průchodu příliš tlačí, když pes při potřebném zásahu zůstává vzadu za psovodem, když bránu nebo most obejde, když projde skrz trychtýřovité zúžení nebo maltéžskou křížovatku. Jak dalece je chování psa přípustné a účelné rozhoduje rozhodčí.

F) Obcházení překážek

Pes jde vždy za stádem nebo se pohybuje z jedné strany stáda na druhou tak, aby stádo obešlo vyznačené překážky (čl.6 odst.6 a odst.7) na trati v určené vzdálenosti a v určeném směru. Chybou je, když stádo nebo jeho část překážku neobejde, obejde ji v opačném směru nebo ji sice obejde, ale ne v určené vzdálenosti. Jak dalece je chování psa přípustné rozhoduje rozhodčí.

G) Zastavení a uklidnění stáda (stop, balanc)

Pod vedením psovoda pes svým postavením a postojem stádu zamezí pohybu vpřed. Úkolem je zastavit stádo ve vymezeném prostoru (v kruhu o průměru zhruba 35 metrů). Úkol je splněn v okamžiku, kdy stojí psovod, pes i stádo. Tento úkol je zařazován do zkoušek nižšího výkonnostního stupně v anglickém stylu.

Chybou je, když pes neustále stádo obíhá nebo ho dokonce obíhá bez kontroly psovoda, když jsou zvířata ve stádě neklidná, když se zvířata dostanou vně vyznačeného kruhu. Jak dalece je chování psa přípustné a účelné rozhoduje rozhodčí.

H) Zapasení (grazing)

Pod vedením psovoda pes pohyb stáda v určeném prostoru nejprve zarazí (tím že se přeběhne před zvířata ve směru jejich pohybu) a pak stádu povolí se rozvinout po pastvině a pást se (tím, že od stáda odejde). Zapasení má probíhat nejméně 75 metrů od košáru na ploše nejméně 15 x 15 metrů. Úkol může probíhat pod kontrolou psovoda a psa (zdržují se poblíž stáda) nebo bez nich (na pokyn rozhodčího odejde psovod nebo celý tým psovod-pes na určené místo, které je tak daleko od stáda, že ho nemohou od zapasení vyrušovat). Ke stádu se psovod a pes vrátí až na pokyn rozhodčího. Úkol je splněn, začne-li se větší část stáda pást. Je to úkol využívaný při zkouškách a soutěžích ve stylu s ovládním většího počtu zvířat ve stádě (20 až 200).

Chybou je, když jsou zvířata ve stádě neklidná a nepasou se. Jak dalece je chování psa přípustné a účelné rozhoduje rozhodčí.

I) Rozdělení stáda (shedding)

Úkolem psa je vyčlenit ve vymezeném prostoru (v kruhu o průměru zhruba 35 metrů) ze skupiny zvířat dvě označená. Psovod by měl navodit takovou situaci, aby přilákal psa k sobě právě v místě, kde dojde k rozdělení stáda. Pak by pes měl držet (tím, že se postaví mezi obě skupiny zvířat) obě skupiny zvířat odděleně (jednu skupinu uvnitř kruhu a druhou vně kruhu), dokud nedostane povel k sehnání stáda dohromady.

Chybou je, rozdělí-li stádo spíše psovod než pes, když se stádo rozdělí jinak než požadoval rozhodčí (od hlavní skupiny oddělí neoznačené nebo jinak označená zvířata), když pes neudrží obě skupiny zvířat odděleně, když psovod nebo pes promešká dobrou příležitost k oddělení, když pes neuposlechne povelu vstoupit mezi zvířata aby označené oddělil, když rozdělování stáda proběhne vně kruhu. Jak dalece je chování psa přípustné a účelné rozhoduje rozhodčí.

J) Vyčlenění označených zvířat ze stáda (singling)

Úkolem psovoda a psa je ve vymezeném prostoru (v kruhu o průměru zhruba 35 metrů) vyčlenit ze skupiny zvířat jedno označené nebo z většího stáda předem určený počet označených zvířat. Docílí se toho postupným oddělováním neoznačených zvířat (děje se to tak, že psovod je na jedné straně stáda a pes na druhé, psovod ve vhodný okamžik přivolá psa k sobě, pes tím, že se přiblíží k psovodovi, skupinu zvířat rozdělí) a jejich odháněním k nově vytvořené skupině zvířat (děje se to tak, že jeden z týmu, psovod nebo pes, hlídá jednu skupinu, druhý z týmu psovod-pes se přibližuje k odděleným zvířatům a tím je přibližuje ke druhé skupině zvířat). Chybou je, nepodaří-li se psovi označená zvířata oddělit, spojí-li se předčasně obě skupiny zvířat nebo když není dodržen určený časový limit. Jak dalece je chování psa přípustné a účelné rozhoduje rozhodčí.

K) Spojení dvou stád

Úkolem psovoda je s pomocí psa (kterého psovod ovládá pouze povely od mety) přihnát jednu skupinu zvířat do vymezeného prostoru a pak ho vyslat, aby k té skupině zvířat přihnál i tu druhou. Úkol probíhá následovně: Pes na povel psovoda vyběhne k jedné skupině zvířat, oběhne ji a žene k psovodovi. Psovod mu dá v pravý čas povel aby zastavil pohyb skupiny zvířat tím, že ji oběhne a postaví se ve směru jejího pohybu. Jakmile se první skupina ve vyznačeném místě zastaví a zklidní, dává psovod psovi povel aby doběhl pro druhou skupinu, oběhl ji a přihnál k první skupině zvířat. Chybou je, když pes nezastaví první skupinu zvířat v určeném prostoru, když pes nepřivede druhou skupinu k té první, když pes nejprve běží k psovodovi a pak teprve k druhé skupině zvířat, když pes potřebuje k uposlechnutí mnoho povelů. Jak dalece je chování psa přípustné a účelné rozhoduje rozhodčí.

L) Míjení vozidla

Stádo musí obejít vozidlo stojící nebo pomalu jedoucí po komunikaci. Úkolem psa je zabránit zvířatům střetu s vozidlem. Pes by se měl pohybovat před vozidlem a tím zpomalit pohyb stáda. Měl by zaujmout takové postavení, aby vtlačil stádo na tu stranu vozovky, která je volná (kde není vozidlo). Je to úkol využívaný při zkouškách a soutěžích ve francouzském stylu s ovládáním většího počtu zvířat ve stádě (20 až 200). Chybou je, když pes dělá něco jiného než má, když se stádo tlačí kolem vozidla, když se některá zvířata dostanou mimo vozovku. Jak dalece je chování psa přípustné a účelné rozhoduje rozhodčí.

M) Otáčení stáda na komunikaci

Úkolem psa je předběhnout skupinu hnaných zvířat, stoupnout si před ní a tím zastavit její pohyb vpřed a přimět ji, aby se otočila a následovala psovoda, který vykročí po komunikaci opačným směrem než vyšel. Je to úkol využívaný při zkouškách a soutěžích ve francouzském stylu s ovládáním většího počtu zvířat ve stádě (20 až 200). Chybou je, když zvířata pokračují stejným směrem, když se skupina zvířat od komunikace vzdálí (na vzdálenost dvojnásobku průměru stáda) nebo když se stále točí v kruhu. Jak dalece je chování psa přípustné a účelné rozhoduje rozhodčí.

N) Práce ve větší vzdálenosti

Úkolem psa je ohlídnout stádo, přičemž psovod se od něj vzdálí na vzdálenost 150 až 300 metrů. Vzdálenost a směr od stáda určuje rozhodčí. Pes by měl sám bez povelů udržet stádo na určeném místě tím, že svou přítomností, svým pohybem nebo postojem nedovolí stádu, aby se ze stanoviště vzdálilo nebo aby se jednotlivá zvířata oddělila od stáda. Chybou je, když musí psovod psa usměrňovat dáváním běžných povelů změny směru, když se stádo rozeběhne nebo neúměrně vzdálí od určeného místa, když se od stáda trvale oddělí jedno nebo několik zvířat. Jak dalece je chování psa přípustné a účelné rozhoduje rozhodčí.

O) Zakázaná oblast, brázda

Na vyznačená místa na trati nesmí stádo vkročit (např. na „oseté pole“), pes by to měl ohlídat svou přítomností, svým pohybem nebo postojem. Při průhonu mezi kulturami dost záleží na tom, jakou taktiku tým (psovod–pes) zvolí, zda si každý z týmu bude hlídat jednu stranu stáda nebo zda požene stádo takovou rychlostí aby jednotlivá zvířata neměla čas se zastavit nebo od stáda odběhnout. Pokud se úkol nepodaří splnit napoprvé, neopakuje se.

Chybou je, když stádo vkročí do zakázané oblasti nebo když pes při potřebném zásahu zůstává vzadu za psovodem a nespolupracuje. Jak dalece je chování psa přípustné a účelné rozhoduje rozhodčí.

P) Chycení označené ovce

Pes má stádo držet pohromadě v blízkosti psovoda tím, že ho obíhá. Pokud jsou zvířata ve stádě v klidu, má být v klidu i pes. Psovod má za úkol ve vhodný okamžik chytit označenou ovci (většinou za zadní nohu) a posadit ji na hýžďové svaly. Jakmile to udělá, dává rozhodčí předem dohodnutý pokyn k pokračování plnění dalších úkolů. Rozhodčí může požadovat, aby chycení zvířete proběhlo ve vymezeném prostoru (obvykle ve vyznačeném kruhu o průměru 18 metrů nebo v rohu ohrady). Pes by měl udržovat stádo zvířat stále v co nejmenší vzdálenosti od psovoda tím, že ho obíhá a nedovolí jednotlivým zvířatům se vzdálit.

Chybou je, když psovod označenou ovci nechytne, odběhne-li stádo na větší vzdálenost než na 50 metrů od vyznačeného prostoru nebo když pes místo shánění stáda stádo rozděluje na několik menších skupinek. Jak dalece je chování psa přípustné a účelné rozhoduje rozhodčí.

Q) Naložení stáda do přepravního prostředku (loading)

Úkolem je v co nejkratším čase přimět skupinu zvířat, aby nastoupila do ložné části dopravního prostředku za pomoci psa (tím, že se pohybuje za stádem). Nejobtížnější je dostat na vozidlo první zvíře, protože pak většinou ostatní zvířata to první následují. Psovod může první zvíře do vozidla přivést nebo nahnat sám. Ostatní zvířata však musí být do vozidla vehnána již pouze na základě iniciativy psa, opět tím, že se pes účelně pohybuje za zvířaty nastupujícími do vozidla. Zadní zvířata popohánějí (tlačí) ta před nimi a tak se všechna postupně dostanou do vozu.

Chybou je, nepodaří-li se zvířata do vozidla nahnat, vracejí-li se zvířata zpět z vozidla, při tlačení se některé z nich dostane mimo rampu. Jak dalece je chování psa přípustné a účelné rozhoduje rozhodčí.

R) Vehnání do košáru nebo jiného uzavřeného prostoru (penning)

Psovod přijde k brance a otevře ji (může k tomu použít lano, které by mělo být při zkouškách a soutěžích k brance připevněno). Stojí u branky, drží lano (nebo branku) a usměrňuje práci psa povely a posušky. Úkolem psa je obíháním kolem zvířat nasměrovat je tak, aby spořádaně vešla do košáru. Psovod by se při zavírání branky neměl zvířat dotknout. Pes ani psovod by neměli do košáru vstupovat.

Chybou je, když pes nebo psovod vstoupí do košáru, když se psovod při zavírání branky zvířat dotkne, když celá skupina nebo některé zvíře zůstane venku a košár obchází, když se celá skupina nebo některé zvíře vzdálí více než 30 metrů od košáru. Jak dalece je chování psa přípustné a účelné rozhoduje rozhodčí.

S) Práce více psů najednou (brace)

Psovod pracuje se dvěma psy v páru, a to s jednou nebo dvěma skupinami zvířat. Pro každého psa má psovod speciální povely. Úkolem psů je splnit všechny úkoly, které byly uvedeny v předešlých odstavcích (čl.5 odst.9 písm.a-r). Posuzuje se hlavně souhra obou psů a přesné vypracování povelů.

Chybou je, pracují-li oba psi bez kontroly psovoda nebo když nespolupracují. Jak dalece je chování psa přípustné a účelné rozhoduje rozhodčí.

- (10) Jednotlivé cviky a činnosti se psy lze provádět níže stanovenými způsoby a za níže stanovených podmínek:

a) identifikace zvířete spojená s posouzením exteriéru, povahy, chovnosti a ovladatelnosti psa

Měla by proběhnout před začátkem každé zkoušky nebo soutěže.

Rozhodčí nebo pořadatelem pověřená osoba:

1. zkontroluje, zda pes, který je k výkonu předveden, je skutečně tím psem, který je k výkonu přihlášen; pokud o identitě psa existují pochybnosti, má právo ho z akce vyloučit,
2. zkontroluje očkovací průkaz psa (hlavně zda má pes platné očkování proti vzteklině); pokud pes nemá platné očkování proti vzteklině, musí ho z akce vyloučit,
3. zkontroluje v jakém je pes stavu po zdravotní stránce a vzhledu; pokud je pes v takovém stavu, že by nebylo vhodné ho ukazovat na veřejnosti nebo by jeho prezentace na veřejnosti mohla vzbuzovat podezření z týrání, z akce ho vyloučí,
4. zkontroluje psa po chovatelské stránce (to není povinností, v zahraničí je to ale běžnou záležitostí, pes je přezkušován zda se hodí do chovu), zda má pes obě varlata (psovod drží psa u hlavy a rozhodčí šetrně provede kontrolu), jaký mají pes či fena chrup a skus (při posuzování a hodnocení chrupu nesmí být použito násilné otevírání tlamy pomocí mechanických pomůcek); zjištěné závady rozhodčí pouze eviduje, nejsou důvodem k vyloučení z akce,
5. při prohlídce psa si všímá jeho povahy; pokud by projevoval známky agresivity (vůči osobám, které jej se souhlasem psovoda prohlížejí) nebo přílišné bázlivosti, má povinnost ho z akce vyloučit,
6. může požádat psovoda o předvedení některých cviků poslušnosti (zastavení, zalehnutí, přivolání), které musí pes zvládat bez přítomnosti zvířat, se kterými má manipulovat, prověřit může i chůzi u nohy, tu většinou předvádí tým na dráze ve tvaru trojúhelníku, na špicích trojúhelníku psovod psa posadí (pes musí v sedě vydržet nejméně 5 vteřin); pokud by pes tyto úkony nezvládal, má povinnost ho pro manipulaci se zvířaty na volném prostranství z akce vyloučit, lze předpokládat, že za přítomnosti zvířat by byl ještě hůře ovladatelný.

b) zkouška vloh

1. Obecně: Zkouška vloh slouží pro veřejné otestování vloh psa ještě před tím, než se u něj začne s důkladným výcvikem a než se bude moci zúčastnit zkoušek a soutěží vyššího stupně, resp. zkoušek a soutěží pracovní upotřebitelnosti. Pro organizátory akcí je absolvování zkoušky vloh zárukou, že se na zkouškách a soutěžích pracovní upotřebitelnosti neobjeví účastník se psem, který nemá pro pasení vloh, pást neumí a mohl by zvířata neúměrně stresovat. Dalším důvodem pro posuzování vloh psa je umožnit lidem, kteří nemohou se psem pást (nemají ovce ani jiná hospodářská zvířata), rozpoznat, zda jejich pes má v sobě geneticky zakódované vlastnosti, které může přenášet i na své potomstvo. Zkouška vloh nepatří mezi pracovní zkoušky, není podmínkou pro zařazení jedince do chovu, její úspěšné absolvování nemůže psa opravňovat k zařazení do pracovní třídy na výstavách, ani k udělení titulu Šampión.
2. Zkoušku vloh může absolvovat pes starší 9 měsíců.
3. Posuzování vloh probíhá v ohradě nebo vně ohrady na tzv. parkuru. Ten je tvořen plochou (ohrazenou nebo alespoň viditelně označenou) a překážkami (čl.6 odst.6-7), ty mohou být umělé (rozmístěním různých překážek) nebo přírodní (s využitím stromů, keřů či jiných přírodních útvarů).
4. Zkouška vloh většinou probíhá s ovci, může však být uskutečněna i s jinými zvířaty (avšak pouze se zvířaty uvedenými v čl.4 odst.2).
5. Zkouška probíhá tak, že zvířata jsou zavřena v ohradě a pes je mimo ni. Pes se snaží ovládat zvířata pohledem a charakteristickým pohybem. Pracuje při tom pod dohledem, resp. pod vedením psovoda, který se pohybuje dle pokynů rozhodčího. Psovod může být vně i uvnitř ohrady. Rozhodčí, aby skutečně rozeznal vlohy psa, může na základě vlastního uvážení povolit, aby pes pracoval se zvířaty uvnitř ohrady nebo na volném prostranství, a to buď s jistěním na vodítku nebo úplně na volno. Rozhodčí může určit,

kudy a kam mají psovod a pes stádo zavést, může však ponechat volbu tratě na psovodovi. Psovod jde před stádem, pes se pohybuje v dostatečné vzdálenosti za stádem. Pokud se stádo odchýlí od zvolené trasy, pes usměrňuje jeho pohyb tím, že ho obíhá z jedné nebo z druhé strany, opět v dostatečné vzdálenosti od stáda. Překážky na parkuru pro zkoušky vloh mohou být rozmístěny stejně jako na parkuru pro zkoušky pracovní upotřebitelnosti, ale pes a psovod nejsou limitováni projitím všech překážek, ani časem. O tom, jak dlouho bude zkouška trvat, rozhoduje rozhodčí.

6. Posuzovány jsou následující úkony: zájem o práci, soustředění, cit pro odpovědnost za stádo, styl práce (nakolik je typický pro dané plemeno), změny tempa, pohyb kolem stáda a za stádem, předvídavost vzdálenosti, nebojácnost, nátlak (přiblížení se až těsně ke zvířatům).
7. Hodnotí se pouze zda pes prospěl nebo neprospěl. Úspěšně složený test vloh opravňuje psa k tomu, aby ještě tentýž den mohl startovat ve zkoušce nebo soutěži pracovní upotřebitelnosti prvního výkonnostního stupně. Neúspěšný test vloh lze opakovat několikrát, ne však v jednom dni. Rozhodčí může psovodovi radit, povzbuzovat ho, projít parkur společně s ním, případně po domluvě s ním převzít velení a pracovat s jeho psem sám. Psovod může psa hladit či ho jiným způsobem povzbuzovat a odměňovat.

c) zkoušky pracovní upotřebitelnosti

1. Psovod jde ke startu se psem na vodítku. Jakmile přejde vymezený prostor (zpravidla úroveň ohrazení nebo u mety) může psovi vodítka odepnout a pak již ho ovládá pouze hlasem, posuňky nebo pískáním. Od zahájení až do ukončení všech cviků pes pracuje bez vodítka. Po skončení zkoušky může pes odejít z vyhrazeného prostoru zkoušky bez vodítka. Ne však nadlouho, po areálu by se měl pes pohybovat pouze na vodítku nebo na řetízku, aby nenarušil průběh zkoušky ostatním psům.
2. Jakýkoliv fyzický kontakt psovoda se psem nebo jeho nadměrné usměrňování v průběhu disciplíny je penalizováno ztrátou bodového hodnocení nebo diskvalifikací (o tom rozhoduje výhradně rozhodčí). Účastník zkoušky nebo soutěže by měl být diskvalifikován, pokud mu někdo během zkoušky nebo soutěže poskytne jakoukoliv pomoc (za pomoc, neboli asistenci, je považováno když účastníkovi někdo radí). Důvodem pro diskvalifikaci je také překročení časového limitu. Psovi bude zkouška anulována (bude diskvalifikován) v případě, že opustí vyhrazený prostor, jestliže se dostane mimo vliv psovoda, když nepřijde ani na několikrát opakované přivolání nebo v případě, že napadne jiného psa nebo kohokoliv z přítomných osob, včetně psovoda.
3. Součástí posuzování výkonu psa je styl jeho práce a poslušnost, která je také předpokladem pro úspěšné složení zkoušky. Posuzuje-li rozhodčí styl práce, sleduje jak pes působí na zvířata, zda správně odhaduje vzdálenost od zvířat, jak rychle reaguje na změny pohybu stáda (zda včas zakročí) a jakým tlakem na zvířata působí. Záporně jsou posuzovány především únikové reakce zvířat (jejich rychlý pohyb pryč od psa) a jejich obranný postoj. Poslušnost nesmí být samoučelná, musí se projevat i v ostatních částech výkonu, nejen v klidu v blízkosti psovoda. Při cvicích poslušnosti může psovod používat jak zvukové, tak posuňkové povely, rozhodčí hodnotí jak rychle a ochotně pes na povely reaguje a jak přesně je vypracovává. U disciplín kde je posuzována i poslušnost, je kladen důraz především na cviky týkající se základní ovladatelnosti psa, cviky související s překonáváním překážek a s obratností psa a cviky související s působením rušivých vlivů okolního prostředí na psa, které vycházející z praktických podmínek jeho využití. Negativně je posuzováno pokud k vykonání příkazu je potřeba povelu několikrát opakovat nebo vyslovovat příliš důrazně.

d) školení týkající se pracovní upotřebitelnosti

1. Školení pracovní upotřebitelnosti řídí instruktor. Ten také rozhoduje o rozmístění psů, lidí, překážek i pomůcek, poradí kdy půjde psovod se psem ke zvířatům, včetně toho, co mají zvířata a lidé dělat a jaké pomůcky mají používat.
2. Procvičují se činnosti uvedené v čl.5 odst.9.

3. Vždy však musí instruktor zabezpečit ochranu zvířat a péči o jejich pohodu. Musí se při tom řídit tím, aby zvířatům ani lidem nebyla působena bolest, utrpení, zranění nebo jiné poškození.

e) soutěže (trials)

1. Soutěže mohou, ale nemusí, probíhat ve stejných disciplínách i se stejnými pravidly jako zkoušky. Využit se však musí pouze činnosti uvedené v čl.5 odst.9. Při soutěžích může pořadatel nebo rozhodčí rozhodovat o různých úpravách trati (zvolit jiné vzdálenosti při rozmístění překážek, ponechat na trati přírodní překážky), variantách (zvolit jiný limitující čas pro průchod překážkami) či změně pořadí úkolů. Při zkouškách jsou pravidla dlouhodobě jasně stanovena, aby se mohly výkony psů a psů dlouhodobě mezi sebou porovnávat.
2. Soutěže mohou být okresní, krajské, celostátní a mezinárodní. Jsou většinou typu OPEN (tj. otevřené pro všechny psy bez rozdílu výkonnosti a plemen). Dle propozic však lze soutěžit v různých výkonnostních i věkových kategoriích. Na základě individuálně vypsání soutěží je možné vyhodnotit psy i podle plemen. Soutěže mohou mít i charakter ukázkové nebo popularizační akce.

f) přehlídky mladých nebo dospělých psů a ostatní veřejná vystoupení nebo propagační ukázky, které jsou přímo organizovány KJ ČR nebo ve spolupráci s ní

1. Přehlídky psů a ukázky jejich práce mají většinou propagační charakter. Neurčuje ani nevyhodnocuje se na nich pořadí.
2. Využit se mohou pouze činnosti uvedené v čl.5 odst.9.
3. Vše se řídí instrukcemi pořadatelů, které však musí být v souladu s tímto řádem.

Čl. 6

Prostory, zařízení, vybavení a pomůcky pro předvádění psů a zvířat, se kterými psi manipulují

- (1) Veřejné vystoupení psů, kteří manipulují se zvířaty, může probíhat na veřejném i soukromém prostranství. Prostranství musí být oploceno nebo jiným způsobem viditelně ohraničeno.
- (2) Zařízení a vybavení pro veřejná vystoupení mohou mít mobilní či stabilní charakter. Vždy je však kladen důraz na ochranu zdraví zvířat a na to, aby před zahájením činnosti byla pořadatelem prověřena bezpečnost zvolených prostor a vybavení.
- (3) Jako výstroj psa se mohou používat tyto pomůcky:
  - a) obojek řetízkový – kovový řetízek z oček cca 20x10 mm, délky cca 600 mm, na obou koncích zakončený navařeným kovovým kroužkem o průměru 30 mm, s mechanickým omezením úplného zatažení smyčky,
  - b) obojek kožený nebo umělohmotný – šířky cca 30 mm a tloušťky cca 4 mm, s kovovými kroužky na připnutí vodítka, zapínání kovovou nebo umělohmotnou přezkou cca 40x30 mm, s omezením úplného zatažení smyčky,
  - c) obojek svítící kožený – kůže cca šířky 30 mm a tloušťky cca 4 mm, s kovovými kroužky na připnutí vodítka, zapínání kovovou přezkou 40x30 mm, s omezením úplného zatažení smyčky, který je opatřen ledkovými diodami napájenými tužkovými bateriemi, vše je uloženo v koženém pouzdru a takovým způsobem, aby nebránilo psovi v pohybu,

- d) hladký kožený postroj s označením „ovčácký pes“, „pástevecký pes“ nebo „honácký pes“, který slouží k jasnému rozpoznání psů,
  - e) postroj stopovací – 3 kožené pásky, vzájemně propojené, se stavitelným páskem kolem hrudi, se zapínáním kovovou nebo umělohmotnou přezkou, na hřbetě kovový proužek o průměru 30 mm na připínání vodítka,
  - f) vodítko krátké – popruh o šířce 20–25 mm, minimálně 2 mm silný, délky cca 150 cm, připínání musí být řešeno otočnou vypouštěcí karabinou,
  - g) vodítko dlouhé – konstruované podobně jako vodítko krátké, z odlehčeného materiálu, délky cca 10 m,
  - h) řetízek uvazovací – ocelová svařovaná očka délky 210 cm, zakončený na jedné straně otočnou klešťovou karabinou, na druhé ocelovým kroužkem o průměru 35 mm, nosnost řetízku minimálně 200 kg, nepoužívá se k samostatnému uvázání - připojuje se k obojku. Připínání musí být řešeno otočnou vypouštěcí karabinou.
- (4) Dále jsou při výcviku používány tyto pomůcky:
- a) misky,
  - b) hračky,
  - c) odměny,
  - d) klikr (vydává zvuk podobný cvaknutí),
  - e) píšťalka,
  - f) kartáč a hřeben (dle plemenné příslušnosti psa).
- (5) Je zakázáno používat:
- a) obojky elektrické, resp. elektronické,
  - b) obojky s ostny,
  - c) obojek stahovací (bez mechanického omezení úplného zatažení smyčky),
  - d) náhubek v průběhu práce psa na parkuru,
  - e) jiné nejmenované pomůcky, které způsobují u psů zranění a stres.
- (6) Překážky a pomůcky pro pasená zvířata:
- a) Parkur pro pasení v anglickém stylu
1. Většinou se skládá ze startovací mety, tří překážek (průchozích branek), vymezení kruhu a dvou košárů.
  2. Startovací meta (kúl zabodnutý do země) by měla být vysoká asi 1 metr.
  3. Překážky (průchozí branky) by měly být ze dvou postranic. Každá postranice by měla mít šířku zhruba 2-2,5 m a výšku 1-1,2 m. Prostor mezi dvěma překážkami by měl mít dvojnásobnou šířku než postranice (imitace vrat). Překážky mohou být z různých materiálů (nejlépe ze dřeva). Měly by být však dobře viditelné a zhotoveny tak, aby zvířatům nezpůsobily zranění.
  4. Vymezovací kruh, kde se provádí rozdělování jedné skupiny zvířat do dvou, popřípadě vybalancování stáda, bývá většinou vymezen pilinami nebo pískem. Měl by mít průměr zhruba 18 až 35 metrů. Může být také označen metou (kolíkem vysokým zhruba 1 m) zabodnutým do země uprostřed pomyslného kruhu.
  5. Soutěžní košár by měl mít velikost poměrnou k počtu jedné skupiny ovcí. Měl by však být alespoň o rozměrech minimálně 2,5 x 2,5 metru s tím, že branka by měla být široká minimálně 2 metry. Výška košáru by měla být minimálně 1 metr. V blízkosti branky košáru může být umístěn kolík, který zabraňuje většímu otevření branky. Kolík

by však neměl při vstupu do košáru zvířatům vadit.

6. Pomocný košár by měl být tak velký, aby v něm mohly pobývat alespoň tři skupiny zvířat (raději více). Košáry mohou být z různých materiálů (nejlépe ze dřeva). Měly by být však dobře viditelné a zhotoveny tak, aby zvířatům nezpůsobily zranění.

b) Parkur pro pasení ve francouzském stylu

1. Tento styl využívá především přírodních překážek (k nim se může počítat i vozidlo na komunikaci nebo vozidlo s rampou). Parkur může mít i několik překážek uměle vyrobených. Kromě výše jmenovaných (u anglického stylu) se mohou na parkuru vyskytovat překážky typu trychtýřovité zúžení, maltézská křížovatka, imitace mostu.

2. Trychtýřovité zúžení je překážka, která má dosáhnout zúžení stáda (pro případné očkování nebo značkování), a to až na šířku jedné ovce (zhruba od 30 do 50 cm). Je stavěna v délce zhruba 30 m a šířce trychtýře min. 10 m, výška překážky min. 1m. Zpravidla se staví jen jedna strana trychtýře, druhou stranu tvoří již pevné oplocení nebo část zdi. Doporučuje se využít pevné (zpravidla kovové) konstrukční prvky, kdy jeden díl zapadá do druhého. Lze použít i dřevěnou ohradu. Tato překážka nemůže být z pletiva.

Chybou je, když některá zvířata překážku obejdou, když pes při průchodu stáda překážkou nepomáhá, když se zvířata v trychtýřovitém zúžení příliš tlačí nebo se dokonce vzpříčí a nemohou dále pokračovat (pak jim většinou musí přijít na pomoc psovod).

3. Maltézská křížovatka je překážka, která je imitací v praxi používaných třídicích branek v manipulačních ohradách. Výška překážky min. 1m. Průchod je úzký zpravidla na šířku jedné ovce, a to ve směru pohybu zvířat i ve směru příčném. Průchod uprostřed je otevřen na obě strany. Délka přístupové strany by měla být minimálně 2 metry, ostatní strany mohou být kratší, minimálně však 1 metr. Doporučuje se využít pevné (zpravidla kovové) konstrukční prvky, kdy jeden díl zapadá do druhého. Lze použít i dřevěnou ohradu. Tato překážka nemůže být z pletiva.

Chybou je, když pes při průchodu stáda překážkou nepomáhá nebo když některá zvířata překážku obejdou.

4. Most obvykle slouží k překonání řeky nebo příkopu. Pokud na parkuru není most, ba dokonce ani řeka nebo příkop, lze překážku vyrobit ze dřeva nebo využít pevné (zpravidla kovové) konstrukční prvky, kdy jeden díl zapadá do druhého. Šíře mostu bývá zpravidla 4 m, výška zábradlí minimálně 1 m. Přístupová část z jedné i druhé strany bývá zúžená (ale nemusí tomu tak být). Úkolem psovoda a psa je převést stádo pokud možno celé a v klidu skrz vytyčený prostor. U většího stáda je zpravidla nutné za pomoci psa dosáhnout zúžení stáda, aby se zvířata při přechodu přes improvizovaný most příliš netlačila. Pes se může přemístit na boční stranu stáda tak, aby zvířata zúžila tvar stáda ve směru k mostu. Psovod jde většinou v čele stáda, může se zastavit u zábradlí z levé nebo pravé strany a kontrolovat pohyb stáda přes most (na opačné straně než pes).

Chybou je, když pes při přechodu stáda přes most nepomáhá nebo když některá zvířata most obejdou.

(7) Překážky a pomůcky obecně

- a) Rozhodčí rozmístění překážek sestavuje tak, aby to vyhovovalo potřebám prověření pracovní způsobilosti psů. Měl by při tom maximálně využít nerovnost terénu a zohlednit přírodní překážky. Parkur by měl být přehledný nejen pro rozhodčího, ale i pro diváky.

- b) Případně použité překážky je nutné uzpůsobit tak, aby nedošlo ke zranění zvířat. Nelze použít

1. pneumatiky,
2. zvířecí kůže, zdechlina,
3. plastové trubky (vzhledem k tříštivosti materiálu),
4. houpací nebo pohyblivé mosty,
5. vodní nádrž s plovoucími nebo pohyblivými částmi,
6. plameny, suchý led, tlakové nádoby (zejména hasící přístroje),
7. polena, tyče nebo předměty naskládané na sebe tak, že mohou spadnout a poranit zvířata.

- (8) Pomůcky psovoda
- a) Psovod (ovčák) může mít na parkuru pouze ovčáckou (pastýřskou) hůl, vodítko a píšťalku.
  - b) Pastýřskou holí může psovod dávat psovi povely, ale nesmí s ní hrozit na psa ani na lidi. Může jí použít jako zábranu při nahánění zvířat do košáru. V žádném případě s ní nesmí psa ani pasené zvíře udeřit. Ohnutou část hole může použít k chycení zvířete za krk nebo za nohu. Před zahájením práce může mít psovod psa na vodítku. Vlastní parkur však pes vypracovává bez vodítka. Po odepnutí může vodítko odložit na zem nebo ho mít během vypracovávání parkuru u sebe.

Čl. 7

Péče o zvířata a prostory, ve kterých se veřejné vystoupení a svody provádějí

- (1) Krmení psů je prováděno psovody individuálně dle návyků jednotlivých psů, minimálně však 1x denně. Z preventivních (zdravotních) důvodů je zakázáno krmit psy 2 hodiny před a 1 hodinu po prováděné činnosti (např. výcviku). Každý psovod musí disponovat dostatečnou zásobou krmiva pro své psy. Při vícedenních akcích pořadatel zajistí zásobu krmiva (komerčně vyráběná a schválená jako kompletní krmná dávka) pro 10% psů, kteří se veřejného vystoupení zúčastní (minimálně však pro jednoho psa). Předpokládaná spotřeba vhodného krmiva pro psa je 200 až 500 g na den (podle jeho velikosti).
- (2) Krmení ostatních zvířat, které se akce zúčastní, je prováděno chovatelem, případně organizátorem akce, dle návyků jednotlivých zvířat, minimálně však 1x denně. Z preventivních (zdravotních) důvodů je zakázáno krmit zvířata nejméně dvě hodiny před a nejméně jednu hodinu po prováděné činnosti (např. výcviku). Každý chovatel musí disponovat dostatečnou zásobou krmiva pro svá zvířata. Při vícedenních akcích organizátor akce zajistí zásobu krmiv minimálně pro 10% zvířat, která se veřejného vystoupení zúčastní (minimálně však pro 1 zvíře). Předpokládaná spotřeba vhodného krmiva pro zvířata se pohybuje v rozmezí 2-3 % živé hmotnosti zvířete na kus a den.
- (3) Žebřiny na seno a žlaby na krmivo a krmné doplňky musí být řešeny a umístěny tak, aby se zabránilo vzniku poranění nebo poškození očí a aby zvířata nebyla ohrožena pádem žebřin nebo balíků krmiva.
- (4) Pořadatel v místě veřejného vystoupení před zahájením a v průběhu veřejných vystoupení zajistí stálý dostatek zdravotně nezávadné vody. Předpokládaná spotřeba napájecí vody na den/kus pro:
  - psy podle druhu velikosti cca 0,5-2 l vody/kus/den,
  - dospělý skot 40 l vody/ks/den, dojnice až 150 l vody/ks/den,
  - ovce a kozy 5 l vody/ks/den, jehňata a kůzlata 1-2 l vody/ks/den,
  - drůbež - podle druhu a velikosti 20 ml - 0,5 l vody/kus/den.Napájení psů i ostatních zvířat, která se akce zúčastní, musí být i mimo ustájecí prostory zajištěno dle potřeby, minimálně však jednou za dvě hodiny a ponechává se na jeho libost zda bude pít. Je nutné vhodně volit přestávky pro napájení zvířat, zejména v teplém letním období nebo při zvýšené pohybové aktivitě zvířat. V období, kdy voda zamrzá, se zvířatům předkládá vlažná voda min. 5x denně. Napáječky musí být řešeny a umístěny tak, aby se snížila na minimum možnost kontaminace výkaly nebo močí, aby se předešlo riziku zmrznutí nebo rozlévání vody a zranění. Ošetřovatel je udržuje čisté. Kontroluje je nejméně jednou denně, při extrémních výkyvech počasí i častěji.
- (5) Jednotlivé činnosti se psy a ostatními zvířaty lze provádět pouze v prostorách, které nenaruší ochranu a pohodu zvířat (např. přírodní terény, cvičiště, ohrada). Ohrazení musí být řádně provedeno a udržováno, aby se předešlo úniku a riziku poranění. Při použití drátěného nebo síťového pletiva musí být ohrazení před akcí zkontrolováno zda je v napjatém stavu, aby se do něj zvířata nezachytávala. Elektrické ohradníky musí být řešeny a udržovány tak, aby elektrický impuls nebo dotek vyvolal jen okamžité zneklidnění zvířete.
- (6) Pořadatel, pokud jsou zvířata na akci dovážena, zajistí v místě veřejného vystoupení před zahájením a v průběhu veřejných vystoupení vhodné místo a vybavení pro jejich vykládání. Zejména se jedná o volný prostor o min. ploše 5 x 8 m bez překážek a předmětů, které by zvířatům při opouštění přepravních prostor mohly způsobit poranění. K naložení a vyložení

zvířat z dopravního prostředku se používají jen místa a zařízení k tomu určená, můstky, rampy, lávky nebo pohyblivé nakládací a vykládací plošiny, jejichž sklon nepřesahuje 20 stupňů, výškové nerovnosti nepřesahují 20 cm a mezery v podlaze nebo mezi dvěma podlahami znemožňují vsunutí končetiny; zařízení jsou opatřena protiskluzovou podlahou a bočním hrazením zabráňujícím pádu zvířete. Pořadatel, pokud jsou zvířata na akci dovážena, zajistí i prostory pro parkování dopravních prostředků, přepravních kontejnerů pomocného vybavení tak, aby bylo minimalizováno riziko možného utrpení zvířat, která se zúčastní veřejného vystoupení nebo svodu.

- (7) Pokud doba trvání akce přesahuje 1 den a nejsou k dispozici trvale vybudované prostory (kotce apod.) pro psy, pořadatel zajistí pro psy, kteří bezprostředně nevykonávají činnost v akci, klidné místo (minimální plošné rozměry 2 x 3 metry pro psa), které je chráněné před nepříznivým působením klimatických vlivů (např. zastínění, přístřešek), kde je možné je bezpečně „odložit“, zabezpečit je proti úniku, zabezpečit péči o ně, včetně podávání potravy a napájení. Doporučuje se organizačně zabezpečit, aby psův odvoz v uvedeném případě zajistil pro psa, o kterého pečuje, vybavení pro podání potravy a napojení, případně podložku (celtu, podlátku, pokrývku) pro „odložení a odpočinek“ psa. Pořadatel v uvedeném případě stanoví osobu, která bude sledovat chování psů v tomto prostoru tak, aby se předešlo jejich případnému poranění nebo jinému utrpení. Mohou být použity i tzv. odkládací kotce, které jsou využívány pro dočasné ustájení - po dobu konání akce. Tyto kotce slouží k ochraně psů před působením nepříznivých klimatických vlivů (déšť, slunce apod.) a nejsou určeny pro dlouhodobé ustájení psů. Budují se jako kovové nebo dřevěné, stabilní nebo montované, zpravidla situované v řadách těchto parametrů:
- minimální plošné rozměry 1,2 x 1,2 metry, výška 1,2 až 1,5 m - zastřešené,
  - podlaha nepropustná, omyvatelná,
  - samostatná miska na krmivo a na vodu,
  - uzavírání kotce zamezující únik psa.
- (8) Pokud doba trvání akce přesahuje 1 týden, organizátor zajistí pro psy kotce, které se budují jako zděné, kovové nebo dřevěné, stabilní nebo montované, zpravidla situované v řadách. Tyto kotce pro ustájení psů musí vykazovat podlahovou plochu minimálně 3 metrů čtverečních, musí poskytovat dostatečné zázemí pro ustájení psa, jeho krmení a napájení. Kotce musí být uzpůsobeny tak, aby umožňovaly minimálně jejich uzamčení. Kotce nebo jejich část musí být zastřešena. Psi se umísťují v kotcích samostatně bez výstrojních součástí (např. obojků). Psům musí být umožněn volný pohyb mimo kotec min. po dobu 2 hod. v průběhu 24 hodin. Kotce musí být uzpůsobeny tak, aby jejich část poskytovala psům stín. Nelze-li tohoto dosáhnout a hrozí-li narušení tepelné pohody psů, kotce nebo jejich část se zastíňuje. V zimním období nebo hrozí-li narušení tepelné pohody psů, musí být psům umožněn přístup do boudy nebo zateplené části kotce.
- (9) V prostoru ustájení psů při akci nebo při trvalém ustájení není dovoleno volné pobíhání psů nebo jiných zvířat a pes musí být vždy pokud je mimo kotec pod kontrolou psůvoda.
- (10) Pro volný pohyb psů je pořadatelem vyčleněn prostor mimo místa odpočinku nebo ustájení psů.
- (11) Pořadatel v místě akce před zahájením a v průběhu akce zajistí:
- podle rozsahu akce odpovídající počet poučených, vhodně označených (např. pořadatelské pásky) osob, které budou organizačně akci zajišťovat. Současně je vybaví potřebnými pracovními pomůckami odpovídajícími dané nebo očekávané situaci a stanoví konkrétní postup při jejich činnosti. Podle rozsahu akce také zajistí kontrolu průběhu veřejného vystoupení. Předem stanoví činnost a odpovědnost těchto osob,
  - vhodný prostor pro případné předvádění a posuzování psů, s dostatečně velkým manipulačním prostorem tak, aby manipulace s předváděnými zvířaty byla bezpečná,
  - prostor pro případnou izolaci poraněných nebo nemocných psů,
  - zabezpečení prostor pro psy před přístupem jiných zvířat (např. toulavých psů), nepovolaných osob a opatření nezbytná pro zabránění úniku psů,
  - pomocné prostory pro parkování dopravních prostředků, přepravních přívěsů, pomocného vybavení a pod. tak, aby bylo minimalizováno riziko možného utrpení zvířat, která se akce zúčastní,
  - dostatek prostoru k tomu, aby zvířata mohla v místě odpočinku zaujmout odpovídající přirozený postoj, a není-li stanoveno dále jinak, měla odpovídající prostor pro ležení, tato místa pořadatel předem určí, řídí se při tom doporučeními pro jednotlivé druhy,

- h) zabezpečení zvířat před nepříznivým počasím a výraznými rozdíly v klimatických podmínkách (zejména slunečním zářením, větrem, mrazem),
- i) kontrolu v případě umístění zvířat ve stáji či uzavřeném prostoru udržování čistoty a dostatečné větrání,
- j) vymezení vhodných prostor pro případné převádění a přípravu na jednotlivé činnosti, s dostatečně velkým okolním manipulačním prostorem tak, aby činnost se zvířaty byla bezpečná,
- k) nástroje, pomůcky (tak, aby byly v průběhu svodu k dispozici k okamžitému poskytnutí první pomoci či náhlém onemocnění) a vyprošťovací nářadí odpovídající druhu chovaných zvířat a používané technologie, jakož i nástroje k okamžitému omráčení a vykrvení hospodářského zvířete při nutné porážce,
- l) pokud se zvířata účastní svodů delšího než 1 den, zajistí pořadatel kontrolu zvířat a technologických zařízení nejméně jedenkrát denně; odstranění zjištěných závad zajistí v co nejkratší možné době tak, aby nebylo ohroženo zdraví a život zvířat; k zajištění prohlídky hospodářských zvířat v kterékoli době musí být připraveno stabilní nebo mobilní osvětlení, které umožní důsledné provedení prohlídky,
- m) u svodů trvajících déle než jeden den pořadatel zajistí noční službu osobou, která je schopna zabezpečit péči o pohodu zvířat a jejich bezpečnost.

(12) Prostory a podmínky pro zvířata

a) Pro činnost během veřejného vystoupení nebo svodu hospodářských zvířat přesahující 48 hodin jsou minimální nároky na ustájovací prostory uvedeny v následujících tabulkách:

Ustájovací plochy pro skot:

Druh a kategorie zvířat	Minimální plocha (m ² .ks ⁻¹)
Dojnice	2,6
Tele do 150 kg ž.h.	1,5
Tele od 151 do 220 kg	1,7
Tele nad 220 kg	1,8
Mladý skot	2,4
Pastevní přístřešek / 1 kus podle věku	dvojnásobek výše uvedené plochy

Ustájovací plochy pro ovce a kozy:

Druh a kategorie zvířat	Minimální plocha (m ² .ks ⁻¹)	
	Ovce	kozy
Bahnice/koza	1,2	1,5
Mláďata od 5 měsíců do 1 roku	0,8	0,8
Plemeníci	- individuální kotec	4,0
	- skupinový kotec	3
Pastevní přístřešek / 1 kus podle věku	0,8	0,8

b) Minimální standardy pokud je během svodu nezbytné ustájení skotu jsou pro:

1. mladý skot (od 6 měsíců do 1 roku)
  - o doporučuje se uvazovat jedince, kteří jsou na uvazování navyklí,
  - o zvířata z volného ustájení se umísťují v ohradách,
2. dojnice
  - o u svodů a přehlídek při činnosti trvající déle než 12 hodin musí být pro dojnice zajištěno odpovídající dojení, nebo odsávání mléka telaty.
  - o Pořadatel musí zabezpečit pro tuto činnost osobu, která postup dojení zvládá.

c) Před případným nepříznivým počasím a výraznými rozdíly v klimatických podmínkách je třeba zvířata zabezpečit, přičemž je možné využít přístřešků nebo přirozeného porostu.

- d) Minimální standardy pro ustájení ovcí a koz, které je během svodu nezbytné zajistit:
1. umístění zvířat z volného ustájení v kotcích do ohrady nebo do kotců,
  2. uvazování jedinců (ve stáří nad 5 měsíců věku), kteří jsou na uvazování navyklí,
  3. krmení buď ad libitum, nebo minimálně 2x denně.

(5) Drůbež

Drůbež			
Kategorie zvířat	Přibližná hmotnost zvířat	Minimální výška prostoru pro jedno zvíře v cm	Minimální podlahová plocha pro 1 zvíře v m ²
Kachna-malá	1-1,5 kg	40	0,33
Husa	4-9 kg	100	0,5

Čl. 8

Přeprava zvířat

- (1) Při přepravě zvířat je nutné řídit se vyhláškou č. 193/2004 Sb., o ochraně zvířat při přepravě a předpisy ES, zejména Nařízením Rady č. 1/2005 o ochraně zvířat během přepravy a souvisejících činnostech.
- (2) Přeprava psů je prováděna speciálně upravenými motorovými vozidly nebo přívěsnými přepravníky pro psy připojenými za motorovými vozidly. Přeprava psů v jiných motorových vozidlech je možná jen v případě, že se jedná o vozidla typu Combi, Pick up nebo vozidla, která jsou konstrukčně uzpůsobena pro přepravu psů (zavazadlový prostor tvoří součást kabiny vozu) nebo jsou v kabině za jízdy bezpečně zajištěna např. postrojem proti volnému pohybu. Pokud motorové vozidlo není vybaveno klimatizací, případně střešním nebo bočním oknem, je přeprava psů v těchto vozidlech zakázána.
- (3) Přepravovaná zvířata musí být v dobrém zdravotním stavu vyjma případů, kdy jsou přepravováni k veterinárnímu ošetření. Po provedení přepravy nemocného zvířete k vyšetření nebo léčení zajistí psovod nebo pořadatel desinfekci prostoru, ve kterém bylo nemocné zvíře přepravováno.
- (4) V případě nástupu na veřejné vystoupení musí být zvířata vybavena odpovídajícími a platnými veterinárními doklady.
- (5) Bezdůvodné ponechání psa v motorovém vozidle je zakázáno. Zásadně se nesmí ponechat pes ve stojícím vozidle, pokud vozidlo nemá zabezpečeno řízené větrání. Samice v říji musí být odděleny od samců.
- (6) Při dálkové přepravě zvířat musí být zajištěno jejich krmení a napájení. Zvířata musí být krmena v intervalech kratších než 24 hodin a napájena v intervalech kratších než 12 hodin.
- (7) Přeprava zvířat hromadnými dopravními prostředky se provádí v souladu s přepravním řádem přepravující organizace.
- (8) V prostoru přepravních prostředků, v nichž jsou přepravována zvířata, se nesmí manipulovat s volným ohněm, nesmí být současně přepravovány předměty, které by mohly nepříznivě ovlivnit pohodu zvířat nebo poškodit jejich zdraví, zejména látky dráždivé a hořlaviny.
- (9) Dopravní prostředky musí být zabezpečeny proti úniku zvířat a vybaveny krytem chránícím zvířata před povětrnostními vlivy.
- (10) V dopravních prostředcích pro přepravu zvířat, která se obvykle uvazují, musí být zařízení k přivazování zvířat. Pokud je třeba ložnou plochu rozdělit, musí být použity přepážky na vytvoření samostatných oddílů odpovídající počtu a přepravovanému druhu zvířat a nebránící jeho účinnému větrání.
- (11) Při přepravě zvířat, pokud se zvířata na akci přepravují, je třeba dbát na zabezpečení dostatku prostoru. Minimální podlahová plocha pro zvířata při silniční a železniční přepravě je uvedena v následujících tabulkách:

Požadavky na velikost prostor pro přepravu skotu:

Kategorie zvířat	Přibližná hmotnost zvířat v kg	Minimální podlahová plocha na jedno zvíře v m ²
Malá telata	55	0,30 – 0,40
Středně velká telata	110	0,40 – 0,70
Těžká telata	200	0,70 – 0,95
Středně velký dospělý skot	325	0,95 – 1,30
Těžký dospělý skot	550	1,30 – 1,60
Velmi těžký dospělý skot	nad 700	nad 1,60

Požadavky na velikost prostor pro přepravu ovcí a koz:

Kategorie zvířat	Přibližná hmotnost zvířat v kg	Minimální podlahová plocha na jedno zvíře v m ²
Ostříhané ovce	do 55	0,20 – 0,30
	nad 55	nad 0,30
Neostříhané ovce	do 55	0,30 – 0,40
	nad 55	nad 0,40
	nad 55	nad 0,50
Kozy	do 35	0,20 – 0,30
	35 – 55	0,30 – 0,40
	nad 55	nad 0,40
Vysokobřezí kozy	do 55	0,40 – 0,50
	nad 55	nad 0,50

Požadavky na velikost prostoru pro přepravu drůbeže:

Kategorie		Plocha v cm ²
Drůbež	do 1,6 kg	180 - 200 / kg
	1,6 - 3 kg	160 / kg
	3 - 5 kg	115 / kg
	Nad 5 kg	105 / kg

Poznámka: Uvedené hodnoty platí pro přepravu drůbeže v kontejnerech a mohou se měnit v závislosti nejen na hmotnosti a věku, ale i na tělesném stavu, povětrnostních podmínkách a předpokládané délce trvání cesty.

- (12) Při přepravě zvířat je také nutné zabezpečit orientační požadavky na krmení a napájení.

Požadavky jsou uvedené v následující tabulce:

Kategorie zvířat	Voda v l / zvíře	Suché krmivo	
		Koncentrované krmivo	
v % živé hmotnosti zvířete			
Dospělý skot	45	2	1,6
Dojnice	100 – 180	2	2
Dospělé ovce a kozy	4	2	0,8

Čl. 9

Veterinární péče, kontrola dodržování Řádu

(1) První pomoc a veterinární péči poskytuje nebo zajišťuje psům psodov, ostatním zvířatům jejich majitel nebo pořadatel akce.

(2) Pořadatel je povinen:

- a) předem seznámit všechny účastníky, kteří se zúčastní se psy a zvířaty příslušné

akce, jaké doklady z hlediska účasti a určení veterinárních podmínek budou vyžadovány,

- b) zabezpečit na akci veterinární péči, případně vstupní prohlídku, a řídit se pokyny veterináře,
- c) u akcí většího rozsahu (nad 20 psů, více než 80 ks jedinců ostatních zvířat) zabezpečit přítomnost veterinárního lékaře a jeho pohotovost po celou dobu konání akce,
- d) u akcí menšího rozsahu zajistit smluvní dohodou pohotovost veterináře „na telefonu“.

(3) Dozor nad ochranou zvířat jsou oprávněni vykonávat inspektoři KVS, kteří se pořadateli prokáží služebním průkazem.

(4) Pořadatel je povinen poskytnout pracovníkům dozoru na ochranu zvířat potřebné doklady, informace, věcnou a osobní pomoc, nezbytnou k výkonu jejich činnosti, včetně předvedení zvířat na požádání na místo určené pracovníkem provádějícím dozor.

Čl. 10

Poučení osob o ochraně psů a ostatních zvířat

- (1) Pořadatel provede poučení členů organizačního výboru a zúčastněných osob. Obsahem poučení jsou informace o tomto řádu, zejména o tom jak manipulovat se psy a ostatními zvířaty použitými při veřejném vystoupení nebo svodu, připravovat pomůcky nebo jiné vybavení používané při práci se psy a ostatními zvířaty. Dále tyto osoby seznámí se zásadami zabezpečení pohody a ochrany psů a ostatních zvířat podle zákona na ochranu zvířat, jeho prováděcích vyhlášek a tohoto Řádu, zejména stanoví pracovní postupy a organizuje práci při veřejném vystoupení psů tak, aby:
  - a) se psy i manipulovanými zvířaty bylo zacházeno klidně a rozhodně, aby nebyli drážděni, nebylo jim vyvoláváno utrpení nebo týrání,
  - b) při provádění speciálních úkonů (např. veterinárních zákroků prováděných veterinářem či odborně způsobilou osobou) byl na místě, kde se zákrok provádí, nezbytně nutný počet dalších poučených osob,
  - c) při provádění speciálních úkonů u neklidných psů a ostatních zvířat byly použity vhodné prostředky k fixaci nebo podány zklidňující preparáty veterinárním lékařem,
  - d) osoby manipulující se psy a ostatními zvířaty respektovaly požadavek zvýšení pozornosti ke psům a ostatním zvířatům při situacích nebo v situacích doprovázených hlukem nebo jinými negativními podněty nebo situacích, které mohou vyvolat obranné reakce,
  - e) osoby manipulující se psy a ostatními zvířaty věnovaly zvýšenou péči především zvířatům poraněným,
  - f) všichni zúčastnění potvrdili, že byli pořadatelem seznámeni s předpisy na ochranu zvířat a tímto řádem.

Čl. 11

Důvody k zastavení veřejného vystoupení

- (1) Pořadatel je oprávněn a povinen:
  - a) kontrolovat dodržování Řádu v místě jeho konání, vyžadovat od jednotlivých osob plnění povinností stanovených Řádem a při zjištění závad je povinen zjednat nápravu,
  - b) stanovit, aby zvířata, která svým chováním ohrožují bezpečnost osob nebo ostatních zvířat, byla vyřazena z veřejného vystoupení,
  - c) zastavit konání veřejného vystoupení při výrazném zhoršení klimatických podmínek, živelné nebo jiné události (požár apod.), která by mohla způsobit utrpení zvířat,

- d) zastavit konání veřejného vystoupení při nezpůsobilosti zvířat, terénu, zařízení nebo vybavení,
  - e) vyloučit zvíře z veřejného vystoupení v případě, že by se u něho projevil příznaky nemoci, stresu či jiné negativní příznaky, které by vedly k jeho utrpení.
- (2) Porušení Řádu účastníkem oznámí pořadatel orgánům dozoru nad ochranou zvířat - KVS příslušné podle místa konání veřejného vystoupení nebo svodu.
  - (3) Zkoušku ani soutěž nemůže úspěšně absolvovat pes, který vyvíjí na zvířata přílišný tlak, jeho chování vůči zvířatům je neúčelné nebo nepřiměřené požadovanému úkonu (bezdůvodně trestá a honí jednotlivá zvířata). Rozhodčí nejprve vyzve psovoda, aby zjednal nápravu nebo sám odstoupil (psovod zvedne ruku a oznámí „retired“), neučiní-li tak, může ho diskvalifikovat.
  - (4) Důvodem k okamžité diskvalifikaci psovoda a psa je, když pes:
    - a) napadá zvířata, ostatní psy nebo dokonce lidi,
    - b) vrčí na zvířata, ostatní psy nebo dokonce lidi,
    - c) je neovladatelný (nedá se chytit, utíká od lidí a od pasených zvířat).
  - (5) Za hrubé chování opravňující k vyloučení psovoda z akce se považuje například používání nadávek a sprostých slov, kopání psa nohou, tahání za ocas, ušní boltce a vyvolávání tlaku na citlivá místa, očníce, pohlavní orgány, uhození psa rukou, holí nebo podobným předmětem, a podobně.

Čl. 12

Platnost a účinnost Řádu

- (1) Tento Řád je platný pouze ve znění schváleném Ústřední komisí pro ochranu zvířat; změny tohoto Řádu musí být projednány a schváleny Ústřední komisí pro ochranu zvířat.
- (2) Tento Řád nabývá platnosti a účinnosti dnem právní moci rozhodnutí o schválení Ústřední komisí pro ochranu zvířat.
- (3) Tento Řád je platný 5 let od jeho schválení Ústřední komisí pro ochranu zvířat. Po této době bude provedena revize Řádu a požádáno o schválení nového Řádu.

2.4.2007

Ing. Radko Loučka, CSc. v.r.

Kynologická jednota České republiky

.....

razítko a podpis žadatele